

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**Кафедра педагогіки, методики викладання іноземних мов
та інформаційно-комунікаційних технологій**

Курсова робота з методики навчання англійської мови на тему:
**«Формування англомовної ЛСКК у процесі навчання читання учнів
основної школи»**

студентки групи СОа-17-19

педагогічного факультету романо-германської та української філології
освітньо-професійної програми Іноземні мови та літератури, методика
навчання іноземних мов і зарубіжної літератури (англійська мова і друга
західноєвропейська мова)

за спеціальністю 014 Середня освіта

Петошиної Вікторії Володимирівни

Члени комісії: (обрати необхідне)

_____ Кузьменко Ю.В.

(підпис)

_____ Борецька Г.Е.

(підпис)

_____ Устименко О.М.

(підпис)

Науковий керівник: кандидат
педагогічних наук, старший викладач
Кузьменко Юлія Вікторівна

Національна шкала

Кількість балів

Оцінка ЄКТС

Київ – 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ ЛІНГВОСОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В УЧНІВ ОСНОВНОЇ ШКОЛИ	7
1.1. Загальна характеристика лінгвосоціокультурної компетентності ...	7
1.2. Методика формування іншомовної компетентності у читанні	10
1.3. Вікові та психологічні особливості учнів основної школи	13
1.4. Аналіз сучасних засобів формування ЛСКК	17
Висновки до розділу 1	20
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ ЛІНГВОСОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В УЧНІВ ОСНОВОЇ ШКОЛИ	21
2.1. Аналіз підручника «One Screen» для 9 класу	21
2.2. Фрагменти уроків АМ з інтегрованого формування ЛСКК у читанні в учнів 9 класу	23
2.3. Методичні поради щодо формування англomовної ЛСКК у читанні в учнів 9 класу	25
Висновки до розділу 2	25
ВИСНОВКИ	27
РЕЗЮМЕ	28
SUMMARY	29
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	30
ДОДАТКИ	33

ВСТУП

Ми живемо у світі, який кожного дня надзвичайно швидко змінюється. Нові технології, розвиток соціальних мереж, блогери, тренди, нові погляди та думки. У такому вирі надзвичайних та бурхливих змін перед сучасними вчителями постає багато нових завдань та випробувань: як краще подати учням матеріал, які методики застосувати, як зацікавити учнів у вивченні нової теми та багато інших. У зв'язку з цим **актуальність теми** дослідження визначається тим, що у сучасному світі існує широке поле для пошуку нових методів та технік для навчання сучасного школяра. У наші дні доступ до інформації є цілодобовим, а учні все більше часу проводять у режимі «онлайн», пізнаючи культуру, звичаї та традиції різних країн через месенджери, ігри та різні соціальні мережі. Тому, на нашу думку, існує потреба у пошуку та розвитку нових методів навчання для формування англомовної лінгвосоціокультурної компетентності в учнів.

Під час написання роботи ми враховували результати досліджень Л.І. Морської, О.О. Паршикової, А.П. Максименко, Nurda Karadeniz Kayali, Ferran Gesa, Maria del Mar Suárez and Neus Frigolé, Raja Altukruni та інших науковців. У своїй роботі вони розкривали формування англомовної лінгвосоціокультурної компетентності в учнів та особливості використання сучасних засобів навчання на уроках англійської мови. Однак варто зазначити, що проблема формування ЛСКК у процесі навчання читання учнів ОШ залишається недостатньо висвітленою. Саме тому ця тема привернула нашу увагу та склала предмет нашого дослідження.

У зв'язку з цим, **метою роботи** постає теоретичне обґрунтування, практична розробка та перевірка ефективності методики формування англомовної лінгвосоціокультурної компетентності у читанні в учнів основної школи за допомогою сучасних засобів навчання.

Мета роботи передбачає вирішення таких **завдань**:

- 1) охарактеризувати особливості лінгосоціокультурної компетентності;

- 2) проаналізувати методику формування іншомовної компетентності читанні;
- 3) визначити вікові та психологічні особливості учнів основної школи;
- 4) проаналізувати сучасні засоби формування ЛСКК;
- 5) проаналізувати підручник для 9 класу на формування КЧ;
- 6) сформувати методичні рекомендації щодо формування англomовної ЛСКК в учнів 9 класу.

Об'єктом дослідження є процес формування англomовної ЛСКК у читанні в учнів основної школи.

Предметом дослідження є методика формування англomовної лінгвосоціокультурної компетентності у читанні за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій в учнів 9 класу ЗЗСО.

У процесі дослідження було використано загальнонаукові **методи дослідження**: аналіз наукових джерел з психології, педагогіки, а також з формування ЛСКК, синтезу, абстрагування, спостереження за освітнім процесом з АМ, зокрема за використанням інформаційно-комунікативних технологій, а також пробного навчання, проведеного протягом педпрактики.

Наукова новизна роботи полягає у теоретичному обґрунтуванні методики формуванню англomовної лінгвосоціокультурної компетентності у читанні за допомогою сучасних технологій та мемів.

Практична цінність здійсненого дослідження вбачаємо у здійсненні аналізу НМК «On Screen B1» для 9 класу, практичній розробці фрагментів уроків АМ з формування компетентності у читанні в учнів 9 класу та укладанні методичних рекомендацій.

Структура та обсяг роботи обумовлені специфікою досліджуваної проблеми, метою та завданнями дослідження. Робота складається із вступу, двох розділів – теоретичного та практичного, висновків, резюме рідною та англійською мовами, списку опрацьованих першоджерел, додатків.

СПИСОК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

- **ЛСКК** – лінгвосоціокультурна компетентність
- **ОШ** – основна школа
- **КЧ** – компетентність у читанні
- **НМК** – навчально-методичний комплекс

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ ЛІНГВОСОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В УЧНІВ ОСНОВНОЇ ШКОЛИ

1.1. Загальна характеристика лінгвосоціокультурної компетентності

Мова – надзвичайно складний та найважливіший засіб спілкування людей, вираження їх думок, переживань та почуттів. Крім того, мова – як живий організм, вона активно змінюється та розвивається, а також піддається впливу зовнішніх чинників – політиці, історії, економіці, соціуму, природних чинників та культурі. Варто зазначити, що мова є яскравим відображенням культури того чи іншого народу.

При вивченні іноземної мови людина не тільки знайомиться з мовою, але й заглиблюється у культуру іншої країни – традиції, звичаї, особливості менталітету, життя іншого народу, національний характер та поширені стереотипи. Саме тому надзвичайно важливо організувати процес навчання так, щоб воно супроводжувалось поглибленням у «мовну модель» світу народу, мова якого вивчається та його культури.

Таке навчання дасть учням змогу бути готовим до міжкультурної комунікації – тобто адекватно сприймати та знаходити взаємопорозуміння з представниками інших народів та культур. Це можна пов'язати з тим, що кожна мова має свої особливості, свої нюанси, а також окремі лексичні одиниці, які характерні представникам різних соціальних груп, професій та сфер діяльності. При цьому надзвичайно важливо враховувати мовленнєві норми, які притаманні тій чи іншій мові, тому що без розуміння їх у повній мірі можуть виникати складнощі та неприємні ситуації під час спілкування. У зв'язку з цим постає надзвичайно важливим визначення та розуміння поняття лінгосоціокультурна компетентність.

Поняття лінгосоціокультурної компетентності (ЛСКК) постає досить складним та багатокомпетентним. Різні вчені надають різноманітні визначення для

цього поняття, оскільки воно є досить таки багатограним, що виявляється дуже складно розмежувати та відокремити всі складові. Однак, у даній роботі ми будемо дотримуватися визначення, яке наводять Л.Морська, О.Паршикова та А.Максименко: Лінгвосоціокультурна компетентність – це здатність та готовність особистості до іншомовного міжкультурного спілкування. Вона складається з декількох взаємопов'язаних субкомпетентностей: соціолінгвістичної, соціокультурної та соціальної, кожна з яких характеризується своїми специфічними знаннями, навичками, вміннями та здібностями [1].

Розглянемо особливості вищезазначених складових лінгвосоціокультурної компетентності більш детально.

Соціолінгвістична компетентність – це здатність особистості вибирати, використовувати і розуміти мовні та мовленнєві засоби іншомовного спілкування з національно-культурною семантикою відповідно до контексту, ситуації і стилю спілкування. Ця компетентність базується на складній і динамічній взаємодії відповідних знань, навичок, умінь та на усвідомленні нерозривних зв'язків між мовою і культурою і здатності до їх аналізу та рефлексії [1].

Соціолінгвістична компетентність показує, що нам недостатньо просто вчити лексику, знати сталі вирази та кліше, наповнити свій лексичний запас фразеологізмами або фонетично та граматично коректно оформлювати своє мовлення. Важливим тут є правильне використання всіх набутих знань у відповідних ситуаціях мовлення. Наприклад, розрізняти формальну та неформальну бесіду та використовувати необхідні для підтримання бесіди вирази та фрази.

Соціокультурна компетентність - це здатність особистості набувати різноманітних культурологічних, (лінгво-) країнознавчих, соціокультурних і міжкультурних знань і користуватися ними для досягнення своїх цілей в іншомовному спілкуванні [1].

У розвитку соціокультурної компетентності допоможуть історико-культурні знання, розуміння соціокультурного фону країни (права, обов'язки громадян, свободи, економіка, політика), етнокультурні уявлення (звичаї, традиції, фольклор), семіотичний фон (значки, символи), а також уявлення про теми, які краще не зачіпати під час спілкування.

Соціальна компетентність – це здатність особистості вступати в комунікативні стосунки з представниками інших країн у певних ситуаціях (орієнтуватися в цих ситуаціях, керувати ними, вирішуючи можливі непорозуміння). Вона базується на знанні певних правил і норм спілкування, ритуалів і моделей комунікативної поведінки, на уміннях адекватно їх розуміти і правильно інтерпретувати, а в деяких випадках і користуватися ними, а також на готовності і бажанні взаємодіяти з іншими і на здатності до емпатії, толерантності і неупередженості [1].

Також не варто забувати, що під час комунікації немаловажливу роль відіграють вербальні та невербальні засоби інформації. До вербальних засобів можна віднести силу голосу, тембр, темп мовлення, наявність пауз. А до невербальних належать наші жести, міміка.

Ці засоби комунікації надзвичайно варіюються від культури до культури, від країни до країни. Якраз тут необхідно бути обачними, оскільки те, що може бути нормою у спілкуванні в одній країні, являється зовсім непритаманним в іншій.

Отже, враховуючи все вищезазначене, ми можемо прослідкувати, що лінгвосоціокультурна компетентність надзвичайно складне та обширне поняття, яке потребує багато уваги. Вивчення мови не закінчується на розумінні часів, граматики тощо, воно продовжується у знайомстві з культурою, звичаями, традиціями, устроями, правилами, порядками країни, мова якої вивчається. І тільки комплексний підхід до розуміння цього, дасть змогу правильно та чітко накладати знання мови на знання культури та використання їх у реальному житті.

1.2. Методика формування іншомовної компетентності у читанні

Кожного дня ми щось читаємо – починаючи від новин, робочих завдань та завершуючи читанням особистих повідомлень. Завдяки ньому ми отримуємо величезну кількість інформації та можемо в подальшому її використовувати. Однак, ми не одразу могли так просто читати та розуміти прочитане, це все розвивалося у нас поступово.

Читання – рецептивний вид мовленнєвої діяльності, спрямований на сприйняття і розуміння писемного тексту. Читання є складником комунікативної діяльності людини, оскільки забезпечує писемну форму спілкування.

Компетентність у читанні (КЧ) – це здатність читати автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту в умовах опосередкованого спілкування. Складниками КЧ є вміння, навички, знання, а також комунікативні здібності, а саме – здібності до читання.

До вмінь КЧ відносяться мовленнєві, навчальні, інтелектуальні, організаційні та компенсаційні вміння.

Серед мовленнєвих вмінь читання виділяють:

- вміння знаходити у тексті основну інформацію і прогнозувати його зміст
- вміння вибирати головні факти, не звертаючи уваги на другорядні
- вміння вибірково розуміти необхідну інформацію прагматичних текстів в опорі на мовну здогадку, контекст;
- вміння ігнорувати невідомий мовний матеріал, несуттєвий для розумінні тощо [1].

Основними характеристиками читання як виду мовленнєвої діяльності (МД) є такі:

1. За характером мовленнєвого спілкування читання, як і письмо, відноситься до писемних видів МД (на відміну від усних – говоріння та аудіювання).
2. За роллю у процесі спілкування читання (поряд з аудіюванням) є реактивним видом МД (на відміну від її ініціювальних видів – говоріння і письма).
3. За спрямованістю на прийом і видачу інформації читання (поряд з аудіюванням) є рецептивним видом МД (на відміну від продуктивних – говоріння і письма).
4. Форма перебігу читання – внутрішня, невиражена (на відміну від говоріння і письма, які актуалізуються у зовнішньому плані). Предметом читання є чужа думка, яка закодована в тексті і яку потрібно розпізнати.
5. Продуктом читання є умовивід, результатом – розуміння сприйнятого змісту і мовленнєва/немовленнєва поведінка читача, який може вербально відреагувати на прочитане, а можна запам'ятати прочитане до того часу, коли це йому знадобиться [1].

Для того, щоб правильно потрактувати та зрозуміти текст школярам необхідно володіти необхідними навичками та знаннями, як наприклад – лексичними (знання лексики), граматичними (розуміння граматики), країнознавчими (розуміння культури країни, мова якої вивчається).

Крім того, під час читання учні мають вміти адекватно реагувати на прочитане, вміти виділяти основну та другорядну інформацію, аналізувати текст, використовувати знання, отримані з тексту в житті – все це називається комунікативні здібності читання.

На формування успішної КЧ впливає багато факторів, однак, їх можна об'єднати у три великі групи: 1) умови сприйняття писемних текстів; 2) індивідуально-психологічні особливості читача; 3) мовні характеристики тексту [1].

Під умовами сприйняття зазвичай розглядають час, виділений на читання, обсяг тексту, наявність опор та орієнтирів. Однак, всі ці фактори мають регулюватися та відповідати чинній програмі.

Не менш важливо, при формуванні КЧ, враховувати індивідуально-психологічні особливості читача. Крім психологічних особливостей, як наявність/відсутність мотивації, інтерес до навчання, враховуються й фізичні особливості – зорова пам'ять, зорова чутливість. Також при читанні іншомовних текстів, в учня можуть виникати лексичні, граматичні, мовні труднощі. Саме тут важливо прослідковувати реакцію учня на ці труднощі, бажання справитися з ними, підхід до читання та допомогти нівелювати ці труднощі.

Крім цих труднощів, учень може також зіштовхнутися з проблемами, які пов'язані з складнощами у розумінні змісту тексту: сюжету, основних подій, логічності цих подій, загальної ідеї, яку прагнув донести автор, а також вчинки головних героїв.

Отже, розвиток та формування КЧ – надзвичайно важливий та складний процес у навчанні іноземної мови. У цьому процесі необхідно враховувати багато факторів, такі як умови сприйняття писемних текстів, індивідуально-психологічні особливості читача, мовні характеристики тексту. Тільки комплексний та довготривалий підхід, який враховує всі вищезазначені фактори може сприяти успішному розвитку КЧ.

1.3 Вікові та психологічні особливості учнів основної школи

Відповідно до Закону «Про повну загальну середню освіту» в Україні загальна середня освіта включає в себе триступеневу систему загально-освітніх навчально-виховних закладів. Вона складається з початкової школи – I ступінь, основної школи – II ступінь та старшої школи – III ступінь.

Повна загальна середня освіта здобувається на таких рівнях:

- початкова освіта - перший рівень повної загальної середньої освіти, що здобувається протягом чотирьох років (1-4 класи);
- базова середня освіта - другий рівень повної загальної середньої освіти, що здобувається протягом п'яти років (5-9 класи);
- профільна середня освіта - третій рівень повної загальної середньої освіти, що здобувається протягом трьох років (10-12 класи) [2].

У даній роботі ми досліджували вікові та психологічні компетентності учнів основної школи (ОШ), а саме 9-го класу. Зазвичай, у 9 класі навчаються учні у віці від 13-14 до 15 років, а це випадає на один із найяскравіших періодів людського життя – підлітковий вік, який характеризується, як період бурхливих змін та емоційних коливань. Все це може дуже відобразитися на навчанні, тому розуміння психолого-фізіологічних особливостей учнів є надзвичайно важливим під час навчання. На цьому принципі базується підбір матеріалів для навчання, розподіл часу для виконання завдань, розуміння оцінювання, адекватна оцінка поведінки учнів та побудова коректної комунікації вчитель-учень.

«На отроцтво завжди дивилися як на період «бурі і натиску», період «тектонічних» зрушень і розломів емоційних площин душі», – наголошує Г.Крайг [3, с.600–601].

Отже, у 9 класі навчаються учні на завершальному етапі підліткового віку. Всі емоції, бурі та переживання поступово йдуть на спад, але все ще іноді з'являються у поведінці.

На формування поведінки підлітків активний вплив відіграють фізіологічні та психологічні зміни. Наприклад, зміни у функціонуванні нервової системи (зокрема, у взаємодії кори та підкоркових структур та підвищення активності останніх) призводять до підвищеної збудливості, емоційної лабільності, слабкості гальмівних процесів. У зв'язку з послабленням контрольних функцій фронтальних відділів кори мозку страждає вся система довільної регуляції психічної діяльності та поведінки. Це впливає також на когнітивні процеси, передусім, на сприймання та увагу. Наприкінці статевого дозрівання збільшується активність статевих залоз, відповідно, гальмується активність гіпоталамуса та гіпофіза та відновлюється контрольна функція кори великих півкуль. В результаті у старших підлітків (14–15 у дівчат, 15–17 років у хлопців) відновлюється довільна саморегуляція поведінки та психічної діяльності [4].

Активність гормональних процесів визначає високу емоційність підлітків. Емоції підлітків відрізняються не лише силою, але і великою нестійкістю. Настрій часто і різко змінюється, можливі бурхливі афективні спалахи. На дріб'язкове прохання або зауваження підліток може відповісти криком, сльозами, лясканням дверей. Емоційна сфера підлітка характеризується підвищеною чутливістю.

Існування у підлітковому віці стійкої тенденції щодо вияву самостійності, самоствердження, самовираження спричиняє укріплення і поглиблення прагнення підлітків брати участь у соціально визнаних і соціально схвалюваних видах діяльності, що є значущими для всіх і забезпечують підлітку задоволення від усвідомлення своєї соціальної цінності. У такій діяльності відбувається розвиток адекватного їй мотиву – від бажання підлітка продемонструвати, проявити себе, коли інші виступають лише засобом задоволення цього бажання, до мотиву принесення користі іншим людям, де інші виступають метою його діяльності [5].

Щоб зрозуміти сенс навколишнього світу, підлітки, як учні, спираються на свій індивідуальний досвід і попередні знання (Piaget, 1960). Досвід відіграє центральну роль у розвитку мозку і спонукає учнів будувати сенс на основі того, у

що вони вже вірять і що розуміють (Bransford, Brown, & Cocking, 1999). У ранньому підлітковому віці молоді люди більше цікавляться реальним життєвим досвідом і можливостями автентичного навчання; традиційні академічні предмети їх цікавлять менше (Kellough & Kellough, 2008).

В інтелектуальному плані підлітки шукають можливості досліджувати різноманітні аспекти довкілля. Вони також схильні цікавитися дорослими і часто є уважними спостерігачами поведінки дорослих. Крім того, у них розвинена здатність думати про майбутнє, передбачати власні потреби та розробляти особисті цілі (Kellough & Kellough, 2008).

Чотирнадцяти- і п'ятнадцятирічні підлітки здатні до більш абстрактного мислення. Вони можуть розглядати можливості, а не тільки реальність. Вони здатні бачити речі з погляду іншої людини, здатні припускати передбачувані наслідки поведінки, щоб стримати прагнення до негайного задоволення, а також здатні розглядати винятки з правил.

Конкретно-образні (наочні) компоненти мислення не зникають, а зберігаються й розвиваються, продовжуючи відігравати істотну роль у загальній структурі мислення (наприклад, розвивається здатність до конкретизації, ілюструванню, розкриттю змісту поняття в конкретних образах і уявленнях). Тому при одноманітності, однобічності або обмеженості наочного досвіду гальмується обчислення абстрактних істотних ознак об'єкта [9, 145].

Поступово, під впливом шкільного навчання розвивається аналітико-синтетична діяльність, підлітки починають цікавитися не тільки конкретними фактами, але і їхнім аналізом, зміцнюється тенденція до причинного пояснення, учні прагнуть виділити головне, істотне в матеріалі, опановують умінням обґрунтовувати, доводити певні положення, робити широкі узагальнення. –

Характерною рисою підліткового віку є готовність і здатність до багатьох видів навчання, причому як у практичному плані, так й у теоретичному. Ще однією

ресою, що уперше повністю розкривається саме в підлітковому віці, є схильність до експериментування, що проявляється, зокрема, у небажанні все приймати на віру. Підлітки виявляють широкі пізнавальні інтереси, пов'язані із прагненням все самостійно перевірити ще раз, особисто впевнитися в істинності [10, с.123].

У 9 класі у підлітків простежується яскравий інтерес до навколишнього світу, широке спілкування з однолітками, розвиток власних інтересів та захоплень. Однак, тут і проявляється один із парадоксів – бажання пізнавати та дізнаватися про світ не завжди знаходить відображення у інтересі до того чи іншого навчального предмету. Це може бути пов'язано з багатьма факторами: починаючи від реакції на невдачу в навчанні, закінчуючи конфліктом з учителем. У такі моменти підлітки стараються приховати свої емоції, або навпаки продемонструвати у своїй соціальній групі, що навчання їм абсолютно байдуже, але це може бути зовсім не так.

Отже, як було вищезазначено підлітковий вік – пора змін, пошуків себе, своїх інтересів та бажань, та прагнення показати свою самостійність. Підлітки досить такі відкриті до навчання та пізнання чогось нового. Однак, вчителю необхідно проявити увагу та розуміння до такого непростого віку юнацтва та спробувати направити жагу підлітків до пізнання навколишнього світу в правильне русло. Перед вчителем постає не проста задача – цікаво викласти матеріал, провести паралель між теорією та практикою у житті, а також дати можливість учням проявитися самостійно. Наприклад, дати змогу учням самостійно провести пошукову роботу, представити дослідження, зробити перші відкриття, навчити правильно розраховувати та організовувати свій час.

1.4. Аналіз сучасних засобів формування ЛСКК

Формування лінгвосоціокультурної компетентності постає надзвичайно складним та комплексним поняттям. Воно не є одностороннім та включає у себе різносторонній комплекс різних об'єднаних методів та методик. Одним із ключових факторів при формуванні ЛСКК є використання автентичних текстів, тому що це не тільки один із способів зображення та передачі інформації, але й яскравий зразок певної культури. У тексті відображені всі важливі складові лінгвосоціокультурної дійсності країни досліджуваної мови. Ці тексти мають пізнавальну і лінгвокраїнознавчу цінність.

Крім того, у текстах, зазвичай, відображається лінгвосоціокультурна дійсність країни, мова, якої вивчається. Наприклад, це можуть бути навіть прості речі, з повсякденного життя – пости в Інтернеті, меми, рекламні плакати, проїзні квитки, меню, газети та журнали. Завдяки ним учень не тільки вчить мову, але й занурюється у життя країни – через аналіз та розуміння іншомовних текстів.

Під час навчання іноземної мови надзвичайно важливо теорію підкріплювати практикою. Це можна розкрити за допомогою впровадження у навчальний процес принципу наочності – тобто, з залученням до процесу пізнання різних органів чуття – зростає і ефективність засвоєння знань.

Принцип наочності можна визначити як «сукупність норм, які впливають із закономірностей процесу навчання і стосуються пізнання дійсності на основі спостережень, мислення і практики на шляху від конкретного до абстрактного, і навпаки» [11, с. 96].

Експериментальне навчання окрім окреслених вище принципів передбачає також взаємодію традиційних і нових підходів до навчання іноземної мови: компетентнісного й особистісно-орієнтованого в поєднанні з комунікативно-діяльними, функціонально-стилістичними, лінгвістичними, текстоцентричними, соціокультурними [11, с. 105].

Отже, серед сучасних засобів формування ЛСКК можна виділити:

- ігрову діяльність;
- інтерактивне навчання;
- навчання з використанням інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ).

Ігрова діяльність поєднує у собі використання рольових ігор. Це допомагає моделювати реальні чи уявні комунікативні ситуації. Під час ігрової діяльності створюються ситуації, під час яких учень може закріпити вивчений матеріал, а також попрактикувати навички говоріння та підвищити мотивацію під час вивчення англійської мови.

Інтерактивне навчання включає в себе розвиток критичного мислення, оскільки перед учнями постає задача у розв'язання проблемних ситуацій соціокультурної тематики уявних життєвих ситуацій. Впровадження цієї технології реалізується шляхом навчання в колективі, виконання особистого завдання. Здійснюється вона за допомогою таких форм роботи: круглий стіл, кейс-метод, ажурна пилка, інтерв'ю, карусель, акваріум [11, с. 112].

Навчання з використанням ІКТ – набуло ще більшого розвитку та поширення особливо у роки пандемії та дало чудовий поштовх для розвитку, як вчителям та учням. Одна з найкращих рис цих мультимедійних засобів навчання полягає у тому, що їх можна використовувати під час уроку в школі, давати на домашнє завдання, а також під час онлайн-навчання.

До мультимедійних засобів навчання можуть належали: веб-форуми, відео, Інтернет-проекти, навчальні сайти, меми та багато іншого. Переважна більшість з них є у вільному доступі та не вимагає додаткових фінансових затрат. Крім того, вчитель може не обмежуватися пошуком матеріалів у своєму регіоні, наприклад інтернет-ресурсами в Україні, але й знаходити іноземні пропозиції, сайти, блогерів.

У зв'язку з цим, у нашій роботі ми вирішили дослідити використання ІКТ навчання під час уроків англійської мови у 9-класі. Як ІКТ нами було використано онлайн-платформу для створення інтерактивних текстів WordWall, а також меми, як спосіб передачі та закріплення інформації.

WordWall – це інтерактивна платформа, яка дозволяє створювати власні навчальні ресурси, які можна використовувати як онлайн, так і робити матеріали для роздруку. Крім того, цей сайт дає можливість створювати вправи для будь-якого етапу уроку – як для розігрівуючих вправ, так і для виконання тестів на засвоєння пройденого матеріалу.

Одна із особливостей платформи полягає у тому, що вчитель може надіслати посилання на виконання завдання всьому класу та відслідковувати рейтинг відповідей учнів, що дозволить проаналізувати успішність та досягнення кожного учня окремо.

З надшвидким розвитком Інтернету меми почали набирати надзвичайну популярність та вірусність серед користувачів Інтернету. На даний час, будь-яка новина може знайти своє відображення у мемах. На нашу думку, меми можна порівняти з наскальними малюнками – оскільки вони стали певним відображенням людської культури, звичаїв, традицій та новин.

Шлях мема у наукових працях починається із 1976 року, коли британський вчений Річард Докінз опублікував книгу «Егоїстичний ген», яка заклала початок меметики як науки. У меметиці на культуру людства переноситься теорія Дарвіна про еволюцію, більш широке охоплення питання дозволяє зрозуміти, що меметику слід розглядати як підхід, що висвітлює ідеї як одиниці культурної інформації [12, с. 196]. Не зважаючи на те, що робота була більше присвячена біологічним дисциплінам, термін став загальноприйнятим і в інформаційних науках.

Більше користі для позиціонування мема як одиниці медіапростору зробив Дуглас Рашкофф у своїй книзі «Медіавірус. Як поп-культура таємно впливає на

вашу свідомість». Ця праця розвиває ідеї Докінза та переносить поняття мема до медіапростору. Якщо Докінз говорить про мем як одиницю інформації, еквівалентну гену в генетиці, то мем за Рашкоффом – це складний вірус, який має різне походження. Медіавірусами Рашкофф називає ті явища, які опосередковано чи безпосередньо впливають на соціум. У своїй книзі Рашкофф наводить та коментує приклади впливу медіа на соціум та маніпуляцій суспільною думкою [13, с. 95].

Отже, використання ІКТ на уроках іноземної мови розширює можливості вчителя у цікавій, неординарній подачі матеріалу. Платформа WordWall – слугує крутим та цікавим інструментом для урізноманітнення, як офлайн так і онлайн навчання. У свою чергу мему є чудовим сучасним засобом навчання, який допоможе не тільки укріпити знання з мови (а інколи навіть і розширити їх, оскільки у мемах використовується більш розмовна та «жива» мова), але й зацікавити учнів, а також розвинути їх ЛСКК.

Висновки до розділу 1

У цьому розділі було розглянуто загальну характеристику ЛСКК, її компоненти та особливості, які мають бути враховані при її формуванні. Також було розглянуто методику формування іншомовної КЧ, основні труднощі, які можуть виникати під час її формування. Крім того, було досліджено вікові та психологічні характеристики учнів основної школи, а саме дев'ятикласників, які знаходяться у підлітковому віці. На завершення було проаналізовано сучасні засоби формування ЛСКК, представлено платформу WordWall, як інтерактивний, допоміжний засіб для навчання та досліджено використання мемів, як засіб для розвитку ЛСКК в учнів.

РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ ЛІНГВОСОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В УЧНІВ ОСНОВОЇ ШКОЛИ

2.1. Аналіз підручника «On Screen» для 9 класу

На уроках англійської мови у 9 класі використовується підручник «On Screen» B1 від авторів Virginia Evans та Jenny Dooley.

On Screen – це серія, яка поєднує активне вивчення англійської мови з різноманітними живими темами, представленими в тематичних модулях

Тематичні модулі гарно укомплектовані, але не мають чітко виділеної поурочної структури, однак у них можна виділити функціонально-структурні блоки, які підпорядковані певним темам та підтемам [14].

У даній роботі ми розглядали формування іншомовної компетентності у читанні. У підручнику вона зосереджена у блоці «Reading». Оскільки підручник іноземний, то вчителю інколи необхідно підлаштовувати модулі під українську програму проведення уроку. Однак, на нашу думку, це тільки йде на користь, оскільки вчитель має змогу вийти за рамки підручника та розробити власні матеріали та завдання, які зроблять урок ще цікавішим та кориснішим.

Аналіз проводився з блоку «Reading» з теми «Houston, we`ve had a problem here», яка представлена на сторінці 22-23 у підручнику. При опрацюванні блоку «Reading» можна виділити такі етапи формування КЧ, які представлені у таблиці, у додатку А.

Ми можемо прослідкувати, що формування КЧ відбувається досить таки послідовно та логічно. Однак, на нашу думку, на деяких етапах можна було б включити трішки більше вправ для опрацювання та засвоєння поданого матеріалу. Наприклад, у післятекстовий етап можна було би виділити більше питань для дискусії та обговорення.

Даний підручник, крім основних вправ, пропонує ще додаткові вправи, які можуть бути включені в урок в залежності від рішення вчителя. Наприклад, у цьому блоці «Reading» з теми ««Houston, we've had a problem here» додатковими завданнями являються «Speaking» та «Writing&Speaking». У першому пропонується одразу говоріння без підготовки, а у другому говоріння на основі коротких нотаток, які були написані зараня.

Інструкції до вправ сформульовано чітко та вони відповідають мовному рівню учнів. Крім основних вправ, доступні багато інтерактивних, які дають змогу парних чи групових робіт, а також творчої пошукової роботи. Підручник дає змогу зосереджувати свою увагу не тільки на розвитку однієї компетентності, але й на повторенні та покращенні інших. Крім того, варто зазначити, що підручник подає чудовий, різнобарвний та цікавий ілюстративний матеріал.

Отже, підручник є чудовим навчальним матеріалом, який можна використовувати на уроках англійської мови. Підручник поділений на блоки, кожний з яких направлений на розвиток певної компетентності, однак у кожному блоці є завдання, які звертають увагу й на розвиток інших компетентностей. Завдання та інструкції до вправ сформульовані чітко, також є багато завдань на групову, творчу або пошукову роботу. Варто зазначити, що оскільки підручник іноземного видання, то у ньому не проводяться паралелі з рідною країною учнів.

2.2. Фрагменти уроків АМ з інтегрованого формування ЛССК у читанні в учнів 9 класу

У першому фрагменті представлено інтегроване формування ЛССК у читанні для учнів 9 класу на основі тексту «Houston, we've had a problem here», який знаходиться у додатку Б. У дотекстовому етапі представлені вправи, які готують учнів до читання тексту, а саме ознайомлення та закріплення нових слів, подолання лексичних труднощів. Ознайомитися з фрагментом уроку можливо у додатку В .

Спочатку учням пропонується ознайомитися зі словом та прочитати його визначення англійською мовою. Надалі, за допомогою, тематичних мемів відбувається зображення вживання поданого слова у відповідному контексті. Таким чином ми можемо подолати лексичні труднощі, які виникають під час прочитання тексту. Вивчення нових слів у контексті – є надзвичайно важливим, оскільки допомагає сформуванню правильного представлення про вживання того чи іншого слова.

Надалі у післятекстовому етапі ми контролюємо розуміння прочитаного шляхом виконання післятекстових вправ. У нашому випадку, ми використовували одну вправу множинного вибору однієї правильної відповіді, а також розробили гру на платформі WordWall. У цій грі учням необхідно було обрати номер та дати відповідь на запитання, яке було під цим номером. Головною метою було додати трішки інтересу та азарту учням для того, щоб обговорити текст.

У другому фрагменті, який представлений у додатку Д зображено використання мемів, як допоміжний матеріал при поясненні граматики у додекстовому етапі при опрацюванні тексту, який представлений у додатку Г. Оскільки в українській мові немає точного відповідника часу Present Perfect, то в учнів можуть виникати певні труднощі з коректним розумінням цього часу. Мемі допомагають не тільки наочно зобразити час, але й через свою простоту дуже прості для запам'ятовування та проведення асоціацій.

Також, у другому фрагменті представлено, що меми можуть використовуватися на останньому завершальному етапі роботи з текстом. Як домашнє завдання пропонується зрозуміти культуру іншого народу та зобразити особливості їх життя через меми. По-перше, це творче завдання, яке розвиває критичне мислення та аналіз, де учні мають проникнутися іншою культурою та зрозуміти її особливості. По-друге, учням необхідно буде ще раз ознайомитися з текстом, повторити його та виділити необхідну для себе інформацію. І як завершальний етап – короткий переказ тексту, оскільки учням необхідно буде пояснити свій мем прикладом із тексту.

Отже, нами було розроблено фрагменти уроків, у яких було представлено інтегроване формування ЛССК на уроці англійської мови у 9-класі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, таких як, платформа WordWall та меми. Подані засоби навчання мали на меті доповнити поданий матеріал у підручнику, урізноманітнити проведення уроку з використанням сучасних технологій та надати певну мотивацію учням, показавши, як звичні їм речі можуть цікаво використовуватися для навчання.

2.3. Методичні поради щодо формування англомовної ЛСКК у читанні в учнів 9 класу

Учні, які закінчили 9-й клас, повинні навчитися читати (з повним розумінням) тексти, побудовані на знайомому мовному матеріалі; знаходити необхідну інформацію у текстах різнопланового характеру (значення незнайомих слів розкривається на основі здогадки, малюнка, схожості з рідною мовою, пояснень у коментарі); переглядати текст чи серію текстів з метою пошуку необхідної інформації. Обсяг прочитаного — не менше 800 друкованих знаків. Рівень сформованості КЧ на кінець 9-го класу має відповідати цільовому рівню володіння іноземною мовою – рівню А2 згідно із Загальноєвропейськими Рекомендаціями з мовної освіти [1].

У зв'язку з цим постає необхідним різнобічно та всесторонньо розвивати КЧ. Інколи вправ, поданих у підручнику буває недостатньо, саме тому перед вчителем постає завдання знайти різнопланові матеріали, які можуть бути, як і самостійними матеріалами, так і доповненням до підручника.

Важливо зазначити, що учитель, при виборі тем та матеріалів, також має враховувати інтереси та побажання учнів. Крім того, надзвичайно важливим є заохочення учнів до прочитання матеріалів іноземною мовою поза межами навчання. Наприклад, у цьому можуть допомогти підбірки блогів, журналів, газет чи певних груп, де учні матимуть змогу спробувати свої навички у реальному житті та реальних комунікативних ситуаціях.

Крім того, варто не забувати про вікові та психологічні особливості учнів 9-го класу. Це допоможе при виборі тем та правильного розподілу навчального матеріалу, дасть змогу учням правильно розподіляти свої сили та адекватно оцінювати можливості, а також розкриє більшу мотивацію для вивчення мови.

Варто зазначити, що формування англомовної ЛСКК у читанні в учнів 9 класу має відбуватися з заохоченням та мотивацією до більш тісного знайомства

учнів з країною, мова, якої вивчається. Тексти можуть включати у себе цікаву та незвичайну інформацію про традиції, звичаї, особливості країни. Крім того, необхідно проводити паралелі між рідною країною та країною, мова, якої вивчається. Наприклад, це може бути розповідь про життя підлітків в приватних школах Англії. Таке явище є нетиповим для нашої країни та може зацікавити учнів та розширити їх горизонти представлення про країну та людей там.

Отже, при формуванні англомовної ЛСКК у читанні в учнів 9 класу необхідно стерти бар'єр між учнями та актом читання. Стирання цього бар'єру полягає у заохоченні учнів до читання шляхом використання цікавих текстів на певні теми, розповідей про культуру іншої країни, а також сучасних методів навчання, які покажуть, що вчитися та дізнаватися щось нове можна і самостійно поза межами школи.

Висновки до розділу 2

У другому розділі нами було проведено аналіз підручника «One Screen», розроблено та представлено фрагменти уроків АМ з інтегрованого формування ЛСКК у читанні та надано методичні поради щодо формування англомовної ЛСКК для учнів 9 класу. Виявлено, що використання ІКТ показує позитивні результати під час навчання – уроки стають більш різноманітними, учні більше замотивовані. Було виявлено, що використання сучасних технологій дозволяє стерти певні страхи та бар'єри в учнів під час формування у них КЧ.

ВИСНОВКИ

Отже, у теоретичному розділі даної роботи було розглянуто загальну характеристику ЛСКК, її компоненти та особливості, які мають бути враховані при її формуванні. Також було досліджено методику формування іншомовної КЧ, основні труднощі, які можуть виникати під час її формування. Крім того, було проаналізовано вікові та психологічні характеристики учнів основної школи, а саме дев'ятикласників, які знаходяться у підлітковому віці. На завершення було проаналізовано сучасні засоби формування ЛСКК, представлено платформу WordWall, як інтерактивний, допоміжний засіб для навчання та досліджено використання мемів, як засіб для розвитку ЛСКК в учнів ОШ.

У практичному розділі нами було проведено аналіз підручника «One Screen В1», розроблено та представлено фрагменти уроків АМ з інтегрованого формування ЛСКК у читанні та надано методичні поради щодо формування англomовної ЛСКК для учнів 9 класу. Виявлено, що використання ІКТ показує позитивні результати під час навчання – уроки стають більш різноманітними, учні більше замотивовані. Було виявлено, що використання сучасних технологій дозволяє стерти певні страхи та бар'єри в учнів під час формування у них КЧ.

Отже, у результаті проведеного теоретичного та практичного дослідження можемо зазначити, що поставлена мета та завдання роботи були успішно досягнуті.

РЕЗІЮМЕ

Курсова робота з методики навчання англійської мови на тему: «Формування англомовної ЛСКК у процесі навчання читання учнів основної школи» виконана студенткою Київського національного лінгвістичного університету Петошиною Вікторією Володимирівною.

Робота складається зі вступу, двох розділів, резюме, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи складає 42 сторінок, з них 21 сторінка – основного тексту. У роботі є 5 додатків та джерел опрацьованої інформації.

Перший розділ є теоретичним, у ньому обґрунтовані загальна характеристика лінгвосоціокультурної компетентності, методика формування іншомовної компетентності у читанні, вікові та психологічні особливості учнів основної школи, аналіз сучасних засобів формування лінгвосоціокультурної компетентності.

Другий розділ виступає практичним дослідженням, у ньому вміщено аналіз підручника для 9 класу, розробки фрагментів уроків англійської мови з формування читацької компетентності в учнів 9 класу, а також методичні рекомендації щодо формування англомовної лінгвосоціокультурної компетентності у читанні для учнів 9 класу.

Висновки наприкінці роботи узагальнюють результати дослідження, підкреслюють досягнення та головні задачі, які були поставлені на початку дослідження.

Практичною цінністю роботи є практична розробка фрагментів уроків АМ з формування компетентності у читанні в учнів 9 класу та укладання методичних рекомендацій.

Ключові слова: лінгвосоціокультурна компетентність, читання, основна школа, інформаційно-комунікаційні технології.

SUMMARY

The course work on English language teaching methods on the topic: "Formation of English linguistic and sociocultural competence in the process of teaching reading to primary school pupils" was written by a student of the Kyiv National Linguistic University, Petoshyna Viktoriia Volodymyrivna.

The work consists of an introduction, two chapters, a summary, a list of references and appendices. The total volume of the work is 42 pages, including 21 pages of the main text. The work contains 5 appendices and 20 sources of information.

The first chapter is theoretical, it substantiates the general characteristics of linguistic and sociocultural competence, methods of forming foreign language competence in reading, age and psychological characteristics of primary school students, analysis of modern means of forming linguistic and sociocultural competence.

The second section is a practical study, which includes an analysis of a 9th grade textbook, elaboration of fragments of English lessons on the development of reading competence in 9th grade pupils, as well as methodological recommendations for the development of English linguistic and sociocultural competence in reading for 9th grade pupils.

The conclusions at the end of the paper summarise the results of the study, emphasise the achievements and main tasks that were set at the beginning of the research.

The practical value of the work is the practical development of fragments of English lessons for the formation of reading competence in grade 9 pupils and the compilation of methodological recommendations.

Keywords: linguistic and sociocultural competence, reading, primary school, information and communication technologies.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін./ за загальн. ред. С. Ю. Ніколаєвої. – К. : Ленвіт, 2013. – 590 с.
2. Інтернет-джерело: Про повну загальну середню освіту. (б. д.). Офіційний вебпортал парламенту України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20>
3. Крайг Г. Психология развития / Грэйс Крайг ; [пер. с англ. Н. Мальгиной и др.]. – Санкт-Петербург : Питер, 2018. – 994 с.
4. Токарева Н. М. Шамне А. В. Вікова та педагогічна психологія : навчальний посібник [для студентів вищих навчальних закладів] / Н. М. Токарева, А. В. Шамне. – Київ, 2017 – 548 с.
5. Фельдштейн Д. И. Психологические основы общественно полезной деятельности подростков : монография / Давид Иосифович Фельдштейн ; Науч.-исслед. ин-т общей и педагогической психологии Акад. пед. наук СССР. – Москва : Педагогика, 1982. – 224 с.
6. Piaget, J. (1960). The General Problem of the Psychobiological Development of the Child. In J. Tanner, & B. Inhelder (Eds.), *Discussions on Child Development* (Vol. 4, pp. 3e27). London: Tavistock.
7. Bransford, J. D., Brown, A. L., & Cocking, R. R. (Eds.). (1999). *How people learn: Brain, mind, experience, and school*. National Academy Press.
8. Kellough, R. D., & Kellough, N. G. (2008). *Teaching young adolescents: Methods and resources for middle grades teaching* (5th ed.)
9. Педагогика: Курс лекций / Учеб. пособие для студентов педагог, учеб. заведений и слушателей ИПК и ФПК. — 4-е изд., перераб. и доп. — М.: Юрайт-М, 2001.—607

10. Возрастная психология: учебник и практикум для академического бакалавриата / Г. С. Абрамова. — 2-е изд., испр. и доп. — М.: Издательство Юрайт ; ИД Юрайт, 2014. — 811 с. — Серия: Авторский учебник.
11. Пометун.О., Пироженко Л. Интерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід / О.І.Пометун, Л.В.Пироженко. — К., 2002. — 135с.
12. Dawkins R. The Selfish Gene / Dawkins, R. — Oxford: Oxford University Press, 1976. ISBN 978-0- 19-286092-7 — 269 p
13. Rushkoff D. Media Virus / Rushkoff, D. — Ballantine Books Inc.; Revised edition edition, 1996. — 368 p.
14. Интернет-джерело: On Screen B1+ | Express Publishing. (б. д.). Express Publishing. <https://www.expresspublishing.co.uk/content/screen-b1>
15. Борецька Г.Е. Методика формування іншомовної компетентності у техніці читання / Г. Е. Борецька // Іноземні мови. — 2012. — № 1. — С. 3–8
16. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах : [підручник] / [Л. С. Панова, І.Б. Андрійко, С. В. Тезікова та ін.]. — К. : ВЦ «Академія», 2010. — 328 с.
17. Ferran G. Consolidating foreign language grammar through memes: An innovative practice in the university classroom [Електронний ресурс] / Gesa Ferran. — 2022. — Режим доступу до ресурсу: https://diposit.ub.edu/dspace/bitstream/2445/185159/1/AESLA_2022_memes.pdf.
18. Nurda Karadeniz Kayali. Using Memes in the Language Classroom [Електронний ресурс] / Nurda Karadeniz Kayali. — 2021. — Режим доступу до ресурсу: <https://orcid.org/0000-0002-5536-3218>.
19. Булах І. С. Психологія особистісного зростання підлітка / І. С. Булах. — Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2003. — 340 с.

20. Гальскова Н. Д. Теория обучения иностранным языкам. Лингводидактика и методика: учеб. пособие для студ. лингв. унтов и фак. ин. яз. высш. учеб. заведений. 3е изд. стер. / Н. Д. Гальскова, Н. И. Гез. – М.: Издательский центр «Академия», 2006. – 336 с.

Етапи формування КЧ у підручнику «On Screen»

Додаток А

Дотекстовий етап	<p>Вправи у цьому етапі підготовлюють учнів до читання тексту.</p> <p>У першій вправі учням пропонується розвивати свою мовну здогадку перед читанням тексту, шляхом відповіді на питання: Розгляньте картинки та назву тексту. На вашу думку – про що йдеться у тексті?</p> <p>У другій вправі окремо представлені слова, які можуть викликати труднощі під час читання тексту. На їх опрацювання відведено одну вправу, де потрібно заповнити пропуски у реченнях, шляхом вставки нових вивчених слів.</p>
Текстовий етап	Цей етап включає першу вправу на безпосередньо читання тексту.
Післятекстовий етап	<p>На післятекстовому етапі представлено декілька вправ.</p> <p>Перша вправа – завдання множинного вибору з вибором однієї правильної відповіді.</p>

	Друга вправа – це відповіді на подані питання.
--	--

Текст «Houston, we`ve had a problem here» з підручника «On Screen»

Додаток Б

2a Reading

Houston, we've had a problem here!

1 Look at the pictures and the title of the text. What do you think the text is about?

lunar module (LM): a separate spaceship designed to land on the Moon

command module (CM): control centre & living quarters for crew

Check these words

- crew • manned mission • explosion
- plot • survival • doomed • landing
- lift-off • bang • flash • trail
- leaking • oxygen tank • meteor
- no time to lose • command module
- lunar module • lifeboat • enclosed
- cope with • adapter • carbon dioxide
- re-enter • splash down
- go down in history

2 a) Check these words/phrases in the Word List at the back of the book. Use them to complete the sentences.

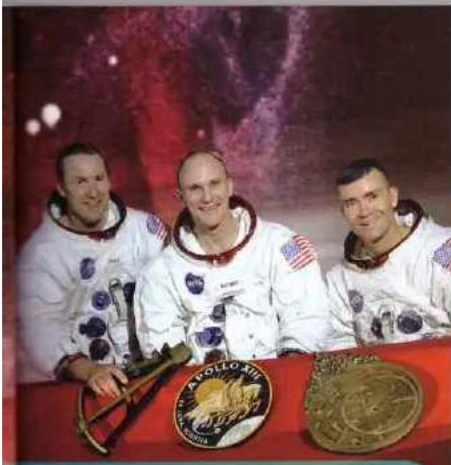
- meteor • lift-off • re-enter • manned • leaking
- landing • carbon dioxide

- 1 Apollo 13, with a crew of three people, was the third mission to the Moon.
- 2 There were some problems during the even before the spacecraft got into space.
- 3 They noticed the spacecraft was gas into space.
- 4 They thought a had hit the spacecraft.
- 5 The air in the lunar module contained
- 6 The lunar module managed to Earth's atmosphere without on the Moon.

b) What do you know about Apollo 13? What do the sentences in Ex. 2a tell us about it?

Listen, read and check.

22

2a

The only solution was to **conserve** oxygen by moving from the command module into the lunar module – the section of the spacecraft that would have landed on the Moon. Now though, they were using it as a kind of lifeboat. With its own power supply, oxygen and water, the three men could survive in the lunar module and return to Earth. There was another problem though. In an enclosed space like a lunar module, the carbon dioxide the crew was breathing out was dangerous. The equipment to clear the air of carbon dioxide was only **built** for two people. Now it had to cope with three. Amazingly, the crew managed to put together an adapter that **reduced** the carbon dioxide to a safe level.

There was one final **obstacle**. The lunar module wasn't strong enough to re-enter Earth's atmosphere so the crew had to transfer back into the damaged command module. To everyone's relief, the crew of Apollo 13 splashed down safely in the South Pacific Ocean on April 17th. It was a space flight that would **go down in history**. Although the crew didn't land on the Moon, NASA* still **considers** the mission a success. The Apollo 13 disaster was proof that their highly-trained astronauts could **deal with** anything that could go wrong.

* National Aeronautics and Space Administration – the organisation responsible for the US space programme

3 Read the text and the questions below. For each question, choose the correct letter A, B, C or D.

- 1 What is the writer's purpose?
 - A to give advice to astronauts
 - B to describe a mission to the Moon
 - C to persuade people to travel in space
 - D to explain how to travel to the Moon
- 2 What does the writer say about the mission?
 - A There were some problems at the start
 - B They had planned the lift-off for a Friday.
 - C Scientists should believe in bad luck.
 - D The lift-off had been delayed.
- 3 What was the astronauts' attitude towards the explosion?
 - A They didn't think it was a problem.
 - B They thought they would die.
 - C They realised they had to do something.
 - D They believed there was nothing they could do.
- 4 How did the astronauts survive?
 - A They used the lunar module as a lifeboat.
 - B They created a new oxygen supply.
 - C They repaired the command module.
 - D They adapted to less oxygen.
- 5 Which would be the most appropriate headline?
 - A APOLLO 13 CREW LOST IN SPACE
 - B LIFE AND DEATH DRAMA IN SPACE
 - C METEOR STOPS MOON LANDING
 - D ASTRONAUTS WALK ON MOON

4 Answer the questions in your own words.

- 1 How did the astronauts get back to Earth?
- 2 What does NASA believe about the mission?
- 3 Were the astronauts lucky or unlucky? Why?

5 Match the words/phrases in bold in the text to their synonyms:

- **Para A:** responsible for, believing in good/bad luck, although, arranged
- **Para B:** disaster, relied, doing, blow up
- **Para C:** save, lowered, made
- **Para D:** difficulty, manage, regards, be remembered in the future

Speaking

Imagine you were one of the scientists at Houston. Narrate the event from your point of view. Think about: *the superstition, the problem, the success story.*

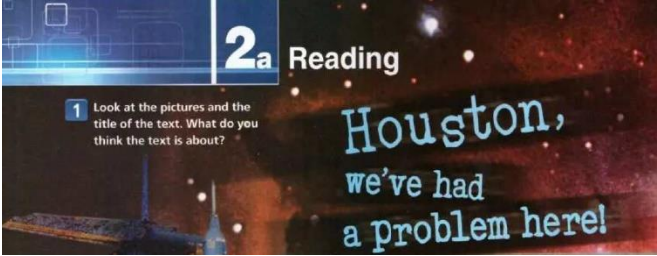
Writing & Speaking

Imagine you are one of the crew of Apollo 13 safely back on Earth. Describe how you felt when the accident happened. What did you think and how did you react? In three minutes write a few sentences. Tell the class.

Фрагмент уроку з формування ЛССК у читанні для учнів 9 класу на основі
тексту «Houston, we`ve had a problem here»

Додаток В

Етап. Прийом.	Зміст роботи
<p>Етап 2: Дотекстовий етап</p> <p>Прийом 1: ознайомлення учнів з незнайомими словами, що впливають на розуміння та сприйняття тексту</p>	<p>T: Before we start reading the text, we need to look at some of the new words.</p> <p>T: crew - 1. a group of people who work on and operate a ship, aircraft, etc. 2. group of people who work closely together</p> <p>T: For example – Every workplace has this crew.</p> <p>T: Student 2, how is this word translated into Ukrainian?</p> <p>S2: команда.</p> <p>T: Good! Thanks a lot!</p> <p>Every workplace has this crew.</p> <p>T: Next word: manned mission - 1. supplied or equipped with men, esp. soldiers. 2.(of spacecraft, aircraft, etc.) having a human crew.</p>

	<p style="text-align: center;">rockets in the 70s rockets now</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: center;"> <div style="text-align: center;"> <p>I just launched a manned mission to the moon with computer power equal to a calculator</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>rain owie</p> </div> </div> <p>T: Rockets in the 70s – I just launched a manned mission to the moon.</p> <p>T: Next word....</p> <p>T: Do you have any questions about the new words?</p> <p>S: Yes/No.</p>
<p>Етап 3: Текстовий етап</p> <p>Приєм 1: читання учнями тексту</p>	<div style="text-align: center;"> </div> <p>T: On the page 22-24 you can see the text. Student 5, please read the headline.</p> <p>S5: reading.</p> <p>T: Great, thank you! Now read the text on your own and then we are going to do exercises, which are connected to the text. You have approximately 7 minutes to read this.</p> <p>Students: reading the text</p>
<p>Етап 4: Післятекстовий етап</p>	<p>T: Let's check how you have understood the text. On the next page, look at exercise 3. You will need to answer the questions in the text. Reread the text again and answer the questions. You have six minutes to do this.</p>

<p>Приєм 1: перевірка сприйнятного тексту через виконання тесту</p>	<p>T: Are you ready? Let's check it! Student 3, read the first question and your answer choice.</p> <p>S: What is the writer`s purpose? I think the correct answer is A.</p> <p>T: Good, thanks. Does everyone agree with the answer?</p> <p>Stundents: Yes/No.</p> <p>T: Good, let`s move to the next question. Who wants to read it?</p>
<p>Приєм 2: обговорення тексту</p>	<p>T: Great, now let's play a game. In front of you on the slide there are numbers with questions behind them. You take turns choosing a number and answering the question.</p> <p>https://wordwall.net/uk/resource/56333748</p>

Текст «The Inuit» з підручника «On Screen»

Додаток Г

1 Progress Check

Reading

1 Read the text and choose the correct answer A, B, C or D for questions 1-5.

- 1 What is the writer doing in this text?
 - A describing a tribe's habitat
 - B explaining a tribe's traditions
 - C giving information about a tribe
 - D detailing why the Inuit have survived
- 2 What do we learn about the Inuit from the text?
 - A their lifestyle and customs
 - B how they spend their free time
 - C how they build their houses
 - D what makes them special
- 3 How does the writer describe the Inuit?
 - A They are good fighters.
 - B They are peaceful.
 - C They are artistic.
 - D They often argue.
- 4 What is NOT true about the Inuit?
 - A They are happy people.
 - B They respect their traditions.
 - C They live together peacefully.
 - D They cannot survive in the cold.
- 5 Which title best summarises the text?
 - A **Hunting for seals and polar bears**
 - B **The people of the North**
 - C **The history of a people**
 - D **Living in the wild** (5x4=20)

Listening

2 Listen to a discussion about what makes a good friend. For questions 1-5 decide if the sentences are T (true) or F (false).

- 1 Dr Porrit says friendships are strongest at school.
- 2 Jane thinks that good friends listen without criticising.
- 3 Dr Porrit thinks disagreeing can be useful in a friendship.
- 4 Abbie says that friends with a sense of humour never argue.
- 5 Dr Porrit prefers friends that do not laugh very often. (5x2=10)

The Inuit

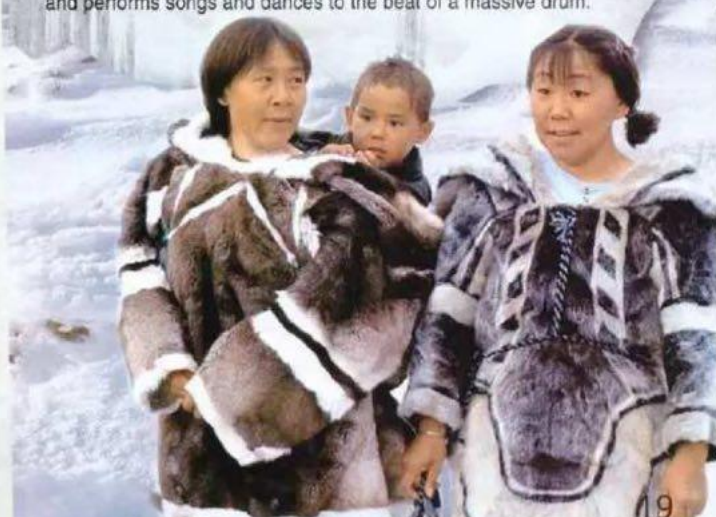
Do you think you could live in a world with cold weather, dangerous animals and little daylight? Well, the Inuit have done so for thousands of years. Let's take a look at how they live their lives.

Where do they live?
The Inuit live in the frozen north of Canada, Russia and Alaska. In winter, temperatures can be as low as -50°C so it's very difficult for plants to grow. Even in summer it rarely gets above zero. The Inuit people have been living in extreme conditions for centuries, spending their entire lives on the snow that blankets the Arctic.

What do they look like?
The Inuit are short and well-built with almond-shaped eyes and straight black hair. They wear large, thick coats with big, fur-lined hoods called 'parkas' to keep warm during the cold winters. They also wear big boots and furry gloves to protect their hands and feet. The Inuit are a cheerful and friendly people who believe in sharing everything they have with others. Because they live in small groups they value harmony and frown on arguments and fighting.

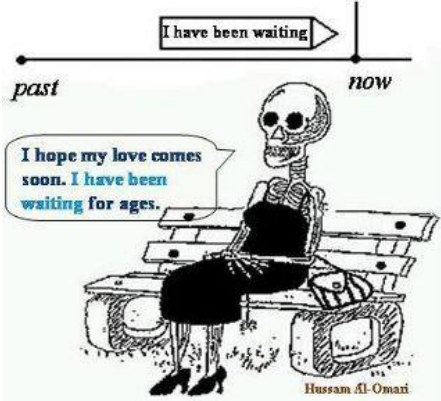
How do they live?
Inuit men are hunters and they spend their days out on the ice looking for whales, seals and even polar bears to catch and bring back home. In winter they cut holes in the ice and go ice fishing. On winter hunting trips they live in temporary, dome-shaped houses called 'igloos' made from blocks of snow. They use dogsleds and snowmobiles to travel the frozen Arctic. Women can also go hunting, but most choose to stay at home and sew, cook, build tents and bring up the children. In order to make the most of the sunlight and warmth the Inuit go to bed very early and get up at 5 am to start their working day.

What are their traditions?
The Inuits keep their history alive through a tradition of storytelling. The elders teach their children about their history with mythical stories and legends. A popular tradition is the 'drum dance' held at births, weddings and funerals. The whole community gets together and performs songs and dances to the beat of a massive drum.

Фрагмент уроку з формування ЛССК у читанні для учнів 9 класу на основі тексту «The Inuit».

Додаток Д

<p>Етап 2: Дотекстовий етап</p> <p>Приєм 2: повторення граматичних структур, які можуть викликати труднощі під час читання тексту</p>	<p>T: Let's now look at some of the sentences. Student 1, please read the second sentence of the first paragraph.</p> <p>S1: Well, the Inuit have done so for thousands of years.</p> <p>T: Good, thank you. Who remember what time is it? Maybe Student 2 know the answer?</p> <p>S2: I think that is Present Perfect.</p> <p>T: That's correct. Student 4, when do we use it, especially with the preposition for?</p> <p>S4: An action or situation that started in the past and continues in the present.</p> <p>T: Very good! Let`s take a look at the screen to repeat more examples with Present Perfect.</p>
---	---

	<p>*Me crying because I've been sitting at home for 2 weeks* My cat who has been sitting at home for 5 years:</p> <p>Pathetic.</p>
<p>IV. Завершальний етап</p> <p>Прийом 1: створення мемів на основі тексту</p>	<p>T: Thank you all very much for your work in class. Today we have learned how Inuit live, what their rules are, what they look like and what difficulties they may have.</p> <p>T: Your homework will be to make a meme that shows how the Inuit live, and you will also need to use the meme to retell the fact from the text that you pictured in the meme. Do you have any questions? Is everything clear to you?</p>